

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 juin 2023

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code des impôts
sur les revenus 1992 en ce qui concerne
la clarification de la notion
de “construction artificielle”**

**Avis du Conseil d'État
N° 73.543/3 du 12 juin 2023**

Voir:

Doc 55 **3188/ (2022/2023)**:

001: Proposition de loi de Mme Cornet et M. Vanbesien.
002: Amendement.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 juni 2023

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek
van de inkomstenbelastingen 1992
voor wat de verduidelijking van het begrip
“artificiële constructie” betreft**

**Advies van de Raad van State
Nr. 73.543/3 van 12 juni 2023**

Zie:

Doc 55 **3188/ (2022/2023)**:

001: Wetsvoorstel van mevrouw Cornet en de heer Vanbesien.
002: Amendement.

09875

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

Le 28 avril 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Présidente de la Chambre des représentants à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur une proposition de loi 'modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne la clarification de la notion de 'construction artificielle' (Doc. Parl., Chambre, 2022-23, n° 55-3188/001).

La proposition a été examinée par la troisième chambre le 6 juin 2023. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Toon MOONEN, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Yves DEPOORTER, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Lise VANDENHENDE, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 juin 2023.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites².

*

PORTÉE DE LA PROPOSITION DE LOI

2. La proposition de loi soumise pour avis a pour objet de compléter l'article 198, § 1er, 10°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après: CIR 92) par une clarification de la notion de "construction artificielle".

La loi à adopter entre en vigueur le 1er janvier 2024.

EXAMEN DU TEXTE

Article 3

3. Selon l'article 3, le dispositif proposé entre en vigueur le 1er janvier 2024. À la question de savoir si l'intention est que la loi soit applicable à partir de l'exercice d'imposition 2024, le délégué a répondu en ces termes:

¹ S'agissant d'une proposition de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

² La section de législation du Conseil d'État déplore que les demandes d'informations soumises au délégué soient restées sans réponse.

Op 28 april 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitster van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een wetsvoorstel 'tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 voor wat de verduidelijking van het begrip 'artificiële constructie' betreft' (Parl. St. Kamer 2022-23, nr. 55-3188/001).

Het voorstel is door de derde kamer onderzocht op 6 juni 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Yves DEPOORTER, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Lise VANDENHENDE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 juni 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de stellers van de handeling, van de rechtsgrond¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan².

*

STREKKING VAN HET WETSVORSTEL

2. Het voor advies voorgelegde wetsvoorstel strekt ertoe artikel 198, § 1, 10°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92) aan te vullen met een verduidelijking van het begrip "artificiële constructie".

De aan te nemen wet treedt in werking op 1 januari 2024.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3. Volgens artikel 3 treedt de voorgestelde regeling in werking op 1 januari 2024. Op de vraag of het de bedoeling is dat de wet van toepassing is vanaf aanslagjaar 2024 antwoordde de gemachtigde:

¹ Aangezien het om een voorstel van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² De afdeling Wetgeving van de Raad van State betreurt dat de vragen om nadere toelichting die werden voorgelegd aan de gemachtigde onbeantwoord zijn gebleven.

“In de hypothese dat de wet in 2023 wordt aangenomen en in het Belgische Staatsblad gepubliceerd, zou [ze] alle betalingen vanaf 1 januari 2023 moeten treffen. In principe wordt hiermee de betalingen verbonden aan het aanslagjaar 2024 (of volgende) bedoeld.

Er zijn echter ook gevallen waarin betalingen gemaakt in 2023 aan het aanslagjaar 2023 verbonden zullen zijn, nl. wanneer het belastbare tijdperk met het jaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd samenvalt. Dat is het geval in hoofde van belastingplichtigen die hun boekhouding anders dan per kalenderjaar houden of vóór 31 december niet meer aan de gronden voor de belastbaarheid voldoen. Om te vermijden dat de wet retroactief effect zou krijgen zou het belastbare tijdperk 2023 uiteraard enkel getroffen worden als het op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet nog niet afgesloten is.

Wij nemen hierna alvast de vrijheid om u de volgende formulering voor te stellen:

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur Belge et est applicable aux paiements liés à une période imposable qui n'est pas encore clôturée au moment de son entrée en vigueur.”

La réponse du délégué peut en principe être approuvée. La proposition de loi devra être adaptée en ce sens. À moins toutefois d'une raison spécifique justifiant une dérogation au délai usuel d'entrée en vigueur des lois, à savoir dix jours après la publication au *Moniteur belge*³, il faut renoncer à l'entrée en vigueur immédiate, et ce afin d'accorder à chacun un délai raisonnable pour prendre connaissance des nouvelles dispositions⁴. Dans ce cas, l'article 3 de la proposition peut se limiter à prévoir que la loi à adopter est applicable aux paiements liés à une période imposable qui n'est pas encore clôturée au moment de son entrée en vigueur.

Le greffier,

Yves DEPOORTER

Le président,

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

“In de hypothese dat de wet in 2023 wordt aangenomen en in het Belgische Staatsblad gepubliceerd, zou [ze] alle betalingen vanaf 1 januari 2023 moeten treffen. In principe wordt hiermee de betalingen verbonden aan het aanslagjaar 2024 (of volgende) bedoeld.

Er zijn echter ook gevallen waarin betalingen gemaakt in 2023 aan het aanslagjaar 2023 verbonden zullen zijn, nl. wanneer het belastbare tijdperk met het jaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd samenvalt. Dat is het geval in hoofde van belastingplichtigen die hun boekhouding anders dan per kalenderjaar houden of vóór 31 december niet meer aan de gronden voor de belastbaarheid voldoen. Om te vermijden dat de wet retroactief effect zou krijgen zou het belastbare tijdperk 2023 uiteraard enkel getroffen worden als het op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet nog niet afgesloten is.

Wij nemen hierna alvast de vrijheid om u de volgende formulering voor te stellen:

De huidige wet treedt in werking op de dag van haar publicatie in het Belgische Staatsblad en is van toepassing op betalingen verbonden aan een belastba[r] tijdperk dat op het ogenblik van haar inwerkingtreding nog niet afgesloten is.”

Met het antwoord van de gemachtigde kan in beginsel worden ingestemd. Het wetsvoorstel zal in die zin moeten worden aangepast. Tenzij er echter een specifieke reden bestaat om af te wijken van de gangbare termijn van inwerkingtreding van wetten, namelijk tien dagen na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*³, dient te worden afgezien van de onmiddellijke inwerkingtreding, teneinde eenieder een redelijke termijn te geven om kennis te nemen van de nieuwe bepalingen⁴. In dat geval kan artikel 3 van het voorstel beperkt zijn tot de bepaling dat de aan te nemen wet van toepassing is op betalingen verbonden aan een belastbaar tijdperk dat op het ogenblik van haar inwerkingtreding nog niet is afgesloten.

De griffier,

Yves DEPOORTER

De voorzitter,

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

³ Article 4, alinéa 2, de la loi du 31 mai 1961 “relative à l'emploi des langues en matière législative, à la présentation, à la publication et à l'entrée en vigueur des textes légaux et réglementaires”.

⁴ Voir également l'avis C.E. 71.525/3 du 17 juin 2022 sur un avant-projet devenu la loi du 16 octobre 2022 ‘modifiant la loi du 22 décembre 2009 relative au régime général d'accise’, *Doc. parl.*, Chambre, 2021-22, n° 55-2862/001, p. 63 (observation 17).

³ Artikel 4, tweede lid, van de wet van 31 mei 1961 “betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en inwerkingtreden van wetten en verordeningen”.

⁴ Zie ook adv.RvS 71.525/3 van 17 juni 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 16 oktober 2022 ‘tot wijziging van de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen’, *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2862/001, 63 (opmerking 17).